

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКИ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ БАР'ЄРІВ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Популяризація науки як систематичний засіб поширення наукових знань, методології та духовності потребує балансу між науковою точністю та культурною доцільністю та оптимальністю в контексті крос-культурної комунікації, і технологія AIGC (Artificial Intelligence Generated Content) стала новою парадигмою для міжнародної популяризації науки через виробництво мультимодального контенту (текст, зображення, відео тощо), долаючи просторово-часові та мовні обмеження традиційної популяризації науки.

Однак її кроскультурне поширення стикається з потрійним бар'єром на прикладному рівні: дисбаланс у розподілі ресурсів призводить до технологічно орієнтованого виробництва, а саме розвинені регіони покладаються на розвинені інфраструктури штучного інтелекту для створення науково-популярного контенту у великих масштабах, тоді як відсталі регіони покладаються на зовнішні платформи для створення однорідного контенту через недостатню обчислювальну потужність і локалізацію даних; невідповідність попиту через відмінності в культурному сприйнятті, зокрема в той час як регіони-лідери зосереджуються на питаннях рівності в освіті та модернізації промисловості, регіони, що відстають, повинні вирішувати практичні потреби, такі як навички виживання у воєнний час та психологічна реконструкція суспільства; крихкість каналів зв'язку як те явище, що суттєво посилило цифрову ізоляцію, оскільки недостатнє мережеве покриття та низький рівень проникнення інформаційно-комунікаційних пристроїв обмежують доступ до контенту.

Вищезазначені бар'єри кореняться в структурному протиріччі між нерівномірним технологічним розвитком і культурним розмаїттям, наприклад, англомовні дидактичні дані для штучного інтелекту, які пригнічують незахідні форми культурного самовираження, і алгоритмічні механізми рекомендацій, які зміцнюють «інформаційний кокон», що ще більше поглиблює когнітивний розрив.

Для вирішення цих проблем необхідно розробити синергетичну стратегію «технології-культура-етика», яка полягає в процесах створення локального механізму співтворчості на виробництві, впровадження бази даних через культурну консультативну раду, а також розроблення інструментів із низьким рівнем втручання, які дозволять користувачам регулювати власну культурну адекватність. Наприклад, проєкт в КНР «Цифрова печера сутр», реалізований Китайською академією Дуньхуан і Tencent, реставрує фрески за допомогою штучного інтелекту і вбудовує багатомовний інтерактивний наратив, який зберігає культурну автентичність і реалізує крос-контекстну адаптацію.

Разом із тим, що стосується технічного розгортання, то проєкт дозволяє впроваджувати гнучку архітектуру і децентралізовано співпрацювати, відкривати легкі інтерфейси моделей для підтримки локального розгортання і використовує блокчейн для створення розподіленої бібліотеки контенту. Наприклад, технологія блокчейн може

забезпечити автономне зберігання та безпечне розповсюдження науково-популярних ресурсів у зонах бойових дій, уникаючи втрати знань через перебої в роботі мережі.

Що стосується спільного управління, то міжрегіональним спільним лабораторіям було запропоновано зосередитися на нечутливих сферах (наприклад, раннє попередження катастроф), створити динамічний механізм етичної експертизи і уникати чутливих питань за допомогою «механізму згладжування культурної шкоди». Наприклад, програма «Шовковий шлях зі штучним інтелектом» Китайської академії наук у співпраці з країнами Центральної та Східної Європи успішно відновила стародавні шляхи поширення науки і технологій за допомогою алгоритмічних моделей, адаптованих до різних культурних контекстів, і була нагороджена премією ЮНЕСКО за інновації в галузі культурної спадщини.

Поряд із цим у площині порушеної проблеми прикладом може слугувати досягнення НАСА культурної адекватності за допомогою багатомовних короткометражних відеороликів про міжзор'яні дослідження, де ключем до успіху стало переведення наукових даних у візуальні наративи та вбудовування багатомовних культурних метафор. З іншого боку, компанію «Мета» критикували за «науковий колоніалізм» через ігнорування традиційних латиноамериканських знань про медицину, і вона була змушена припинити свій проект, підкресливши ціну ігнорування знань, що носять етнонаціональний характер. Такі випадки демонструють необхідність культурно-чутливого аналізу та створення «динамічної культурної бази даних» для оновлення регіональних табу і символічних метафор у режимі реального часу, щоб запобігти перетворенню технологічних інструментів на носії культурної гегемонії.

Таким чином, у майбутньому необхідно продовжувати розвивати децентралізовану платформу співпраці AIGC та сприяти трансформації наукового дискурсу від «теорії технологічних інструментів» до «теорії ціннісних спільнот». З одного боку, ми повинні зруйнувати монополію на дані шляхом технологічної демократизації, наприклад, створення спільноти моделювання з відкритим вихідним кодом, щоб дозволити відстаючим регіонам ділитися знаннями та результатами алгоритмічної оптимізації; з іншого боку, ми повинні досліджувати технологічну демократію шляхом вбудовування «алгоритму оцінки культурних знижок» у створений контент, щоб кількісно оцінити різницю у сприйнятті в різних контекстах. Зрештою, буде досягнуто оновлення парадигми популяризації науки від «одностороннього виходу» до «множинного симбіозу», щоб здобутки технологій могли справді слугувати глобальній справедливості знань.

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Дипломатична
академія
України**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025